

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри

_____ Захарова Н. Ю.

протокол №   від   2023 р.

***РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
САМОМЕНЕДЖМЕНТ***

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 « Менеджмент»

Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти за спеціальністю

073 « Менеджмент»

Мелітополь, 2023

Розробники: Щєбликіна З.В., ст. викладач кафедри управління та адміністрування

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

к. е. н., доц. Захарова Н. Ю.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 073 Менеджмент	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 210		2-й	-й
		Лекції	
		42 год.	год.
		Практичні, семінарські	
	56 год.	год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	112 год.	год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: іспит	

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера; формування у студентів індивідуальних особливостей та поведінкових навичок, які необхідні майбутньому керівнику; розвиток у майбутніх менеджерів умінь організувати особисту працю.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Програмні компетентності	
<i>Загальні компетентності</i>	
ЗК4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
<i>Спеціальні компетентності</i>	
СК2	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК5	Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань
СК7	Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
СК8	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

4. Результати навчання

Програмні результати навчання	
РН 3	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

PH 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
PH 8	Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

5. Програма навчальної дисципліни

Блок №1 Особливості управлінської праці

Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту

Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. Концептуальний підхід до самоменеджменту Л. Зайверта. Концепція особистісних обмежень М. Вудкока і Д. Френсіса. Критерії ефективного самоменеджменту: вміння управляти собою, адекватні особистісні цінності, чіткі особистісні цілі, навички вирішення проблем, інноваційність, ВИСОКИЙ творчий потенціал, вміння навчати і розвивати професійні якості підлеглих.

Визначення ціннісних орієнтирів особистості. Життєва позиція особистості: активна, проактивна, пасивна. Ключові принципи визначення особистісних цілей менеджера. Загальні обмеження при виборі цілей. Саморозвиток особистості менеджера.

Тема 2. Планування особистої роботи менеджера

Цільове планування роботи менеджера. Методи планування особистої діяльності менеджера. Основні стадії перспективного й оперативного планування особистої роботи менеджера. Традиційні й комп'ютерні засоби планування особистої роботи менеджера.

Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності. Раціональний розподіл функцій між керівником та працівниками апарату управління. Визначення функцій заступника та рівня централізації управління. Принципи та етапи розподілу управлінські: функцій. Дотримання субординації. Проектування складу структурних одиниць. Делегування повноважень. Основні перешкоди делегуванню. Розподіл завдань. Техніка і форми передання розпоряджень. Ключові принципи розпорядчої діяльності.

Методи нормування управлінської діяльності. Порядок розрахунку нормативів трудомісткості управління. Особливості часу як ресурсу. Тайм-менеджмент. Управління потоками відвідувачів, техніка їх прийому, особливості прийому з особистих питань. Раціоналізація телефонних розмов.

Технологія проведення нарад та зборів. Цільові установки виступу. Структура і зміст виступу. Вибір форм візуалізації тексту виступу. Техніка презентації. Початок і кульмінація презентації. Критичні моменти під час виступу.

Класифікація й основні функції переговорів. Проблемний підхід до проведення: - переговорів. Агресивний і пасивний підходи до проведення переговорів. Етапи підготовки проведення переговорів. Тактика переговорів. Узгодження результатів переговорів. Оформлення результатів переговорного процесу. Засади ораторського мистецтва.

Тема 3. Планування ділової кар'єри менеджера.

Загальні поняття про кар'єру. Управління діловою кар'єрою. Робота з кадровим резервом. Професійне та посадове зростання. Планування ділової кар'єри. Види кар'єри.

Тема 4. Організування діяльності менеджера

Об'єктивні основи виникнення і розвитку управлінської праці. Зміст та особливості управлінської праці. Види та класифікація управлінської діяльності. Завдання менеджера в управлінні діяльністю підприємства. Форми керівництва. Закони розвитку організації праці. Критерії оптимізації трудових процесів.

Сутність, значення та завдання наукової організації праці на сучасному етапі. Основи принципи і напрями наукової організації праці менеджера. Основні вимоги до організації робочого місця менеджера. Класифікація робочих місць. Система планування приміщень кабінетна, загальна, стільникова. Правила розподілу приміщень. Використання технічних засобів управління

та їх класифікація. Фактори виробничого середовища, правила створення раціональних умов управлінської праці.

Методи і засоби раціональної обробки текстових матеріалів. Вдосконалення методик читання. Використання ввідних, посилюючих, опорних сигналів.

Блок №2 Наукові основи визначення якостей менеджера

Тема 5 Самомотивування та самоконтроль менеджера

Розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. Розвиток уміння стимулювати та карати, критикувати людей.

Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Закономірності взаємовідносин поведінки людей у конфліктних ситуаціях. Методи подолання конфліктних ситуацій

Прийоми поведінки менеджера у конфліктних ситуаціях. Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. Поведінка менеджера у конфліктних ситуаціях.

Тема 6 Розвиток менеджера як особистості

Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: управлінська культура; розум; ерудиція; культура ділового спілкування; лідерські здібності; колегіальність; толерантність; оптимізм; екстравертність; інтелектуальність; емоційна стійкість; почуття гумору; вміння створювати власний імідж. Розвиток моральних якостей менеджера: порядність, людяність, чесність; повага до гідності людей; готовність допомагати; громадянська позиція; інтелігентність; національна свідомість.

Тема 7. Формування якостей ефективного менеджера

Розвиток менеджера як особистості. Фактори впливу соціального оточення на формування професійно важливих якостей менеджера. Психологічні особливості стилів управління. Індивідуальний стиль управління. Авторитет керівника: суб'єктивна і об'єктивна значимість. Харизматична влада керівника. Розвиток харизматичних здібностей особистості. Внутрішньоособистісні проблеми лідера. Відповідальність лідера.

Формування професійно-ділових якостей менеджера: професійність; здатність генерувати корисні ідеї; здатність приймати нестандартні управлінські рішення та нести відповідальність за них; прагнення до професійного зростання; підприємливість; авторитетність; здатність до інновацій та виваженого ризику. Розвиток адміністративно-організаційних якостей менеджера: оперативність; гнучкість управління; здатність стимулювати ініціативу; уміння доводити справу до завершення; інтернальність; уміння формувати команду та організовувати роботу підлеглих; здатність делегувати повноваження; уміння організовувати час.

Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: управлінська культура; розум; ерудиція; культура ділового спілкування; лідерські здібності; колегіальність; толерантність; оптимізм; екстравертність; інтелектуальність; емоційна стійкість; почуття гумору; вміння створювати власний імідж.

Тема 8 Розвиток менеджерського потенціалу

Сутність, види, напрями розвитку менеджерського потенціалу. Психофізіологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості.

Творчий потенціал особистості. Типи творчої особистості. Процес самореалізації особистості в одному або декількох соціально зумовлених видах творчої діяльності. Бар'єри щодо розвитку творчого потенціалу менеджера. Характеристика керівника з творчим підходом до виконання посадових обов'язків. Творче вирішення управлінських проблем. Психофізіологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості.

6. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

1	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Особливості управлінської праці												
Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту	26	6	6	-	-	14						
Тема 2. Планування особистої роботи менеджера	26	4	8	-	-	14						
Тема 3. Планування ділової кар'єри менеджера	28	6	6			16						
Тема 4. Організування діяльності менеджера	26	4	8			14						
Разом за змістовим модулем 1	106	20	28	-	-	58						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Наукові основи визначення якостей менеджера												
Тема 5. Само мотивування та самоконтроль менеджера	26	6	8	-	-	12						
Тема 6. Розвиток менеджера як особистості	26	6	6			14						
Тема 7. Формування якостей ефективного менеджера	26	6	8	-	-	12						
Тема 8. Розвиток менеджерського потенціалу	26	4	6			16						
Разом за змістовим модулем 2	104	22	28	-	-	54						
Усього годин	210	42	56	-	-	112						

7. Теми лекцій

Таблиця 3

№	Назва теми лекції та теми, що вивчається	Кількість годин
1.	Методологічні підходи до самоменеджменту 1. Сутність поняття «самоменеджмент». 2. Концепції самоменеджменту. 3. Основна мета та переваги самоменеджменту. 4. Функції самоменеджменту	6
2.	Планування особистої роботи менеджера 1. Значення постановки та формування цілей. 2. Ситуаційний аналіз при формуванні та встановленні цілей. 3. Основи, принципи та правила планування робочого часу. 4. Методи планування робочого часу.	4

3.	Планування ділової кар'єри менеджера 1. Загальні поняття про кар'єру. 2. Управління діловою кар'єрою. 3. Робота з кадровим резервом	6
4.	Організування діяльності менеджера 1. Аналіз використання часу. 2. Основні методи організації діяльності менеджера. Встановлення пріоритетів: 2.1 Принцип Парето 2.2 Аналіз ABC 2.3 Принцип Ейзенхауера 3. Основи делегування.	4
5.	Самотивування та самоконтроль менеджера 1. Поняття самотивації, причини демотивації. 2. Функція контролю в самоменеджменті. 3. Контроль процесу та результату. 4. Самоконтроль.	6
6.	Розвиток менеджера як особистості 1. Поняття розвитку та саморозвитку, самовдосконалення. 2. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника. 3. Співвідношення керівництва та лідерства.	6
7.	Формування якостей ефективного менеджера 1. Формування професійно-ділових якостей менеджера. 2. Розвиток адміністративно-організаційних якостей менеджера. 3. Розвиток особистісних та моральних якостей менеджера	6
8.	Розвиток менеджерського потенціалу 1. Сутність, види і напрями розвитку менеджерського потенціалу. 2. Бар'єри щодо розвитку потенціалу менеджера. 3. Творчість в роботі менеджера.	4
	Разом:	42

8. Темі практичних занять

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Форми контролю	Кількість годин
1	Методологічні підходи до само менеджменту 1. Сутність поняття «самоменеджмент». 2. Концепції самоменеджменту. 3. Основна мета та переваги самоменеджменту. 4. Функції самоменеджменту.	усне опитування, письмовий контроль	6
2	Планування особистої роботи менеджера 1. Значення постановки та формування цілей. 2. Ситуаційний аналіз при формуванні та встановленні цілей. 3. Основи, принципи та правила планування робочого часу. 4. Методи планування робочого часу.	усне опитування, розв'язання ситуаційних вправ, виконання тестових завдань	8
3	Планування ділової кар'єри менеджера 1. Загальні поняття про кар'єру. 2. Управління діловою кар'єрою. 3. Робота з кадровим резервом	усне опитування, письмовий контроль	6
4	Організування діяльності менеджера 1. Аналіз використання часу. 2. Основні методи організації діяльності менеджера.	усне опитування, письмовий контроль	8

	Встановлення пріоритетів: 2.1 Принцип Парето 2.2 Аналіз ABC 2.3 Принцип Ейзенхауера 3. Основи делегування.		
5	Самотивування та самоконтроль менеджера 1. Поняття самотивації, причини демотивації. 2. Функція контролю в самоменеджменті. 3. Контроль процесу та результату. 4. Самоконтроль.	усне опитування, розв'язання ситуаційних вправ, виконання тестових завдань	8
6	Розвиток менеджера як особистості 1. Поняття розвитку та саморозвитку, самовдосконалення. 2. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника. 3. Співвідношення керівництва та лідерства.	виконання тестових завдань письмовий контроль	6
7	Формування якостей ефективного менеджера 1. Формування професійно-ділових якостей менеджера. 2. Розвиток адміністративно-організаційних якостей менеджера. 3. Розвиток особистісних та моральних якостей менеджера	усне опитування, розв'язання ситуаційних вправ, виконання тестових завдань	8
8.	Розвиток менеджерського потенціалу 1. Сутність, види і напрями розвитку менеджерського потенціалу. 2. Бар'єри щодо розвитку потенціалу менеджера. 3. Творчість в роботі менеджера.	усне опитування, розв'язання ситуаційних вправ, виконання тестових завдань	6
	Разом		56

9. Самостійна робота

Теми для самостійного опрацювання

Таблиця 5.

№ з/п	Теми і перелік питань, що внесені на самостійне вивчення
1	Методологічні підходи до самоменеджменту Загальні обмеження при виборі цілей. Саморозвиток особистості менеджера. Професійне та посадове зростання. Планування ділової кар'єри менеджера.
2	Планування особистої роботи менеджера Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності. Раціональний розподіл функцій між керівником та працівниками апарату управління. Визначення функцій заступника та рівня централізації управління.
3	Планування ділової кар'єри менеджера Види кар'єри
4	Організування діяльності менеджера Сутність, значення та завдання наукової організації праці на сучасному етапі. Основні принципи і напрями наукової організації праці менеджера. Основні вимоги до організації робочого місця менеджера. Класифікація робочих місць.
5	Самотивування та самоконтроль менеджера Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Закономірності взаємовідносин поведінки людей у конфліктних ситуаціях. Методи подолання конфліктних ситуацій
6	Розвиток менеджера як особистості Процес самореалізації особистості в одному або декількох соціально зумовлених видах

	творчої діяльності
7	Формування якостей ефективного менеджера Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: управлінська культура; розум; ерудиція; культура ділового спілкування; лідерські здібності; колегіальність; толерантність; оптимізм; екстравертність; інтелектуальність; емоційна стійкість; почуття гумору; вміння створювати власний імідж.
8	Розвиток менеджерського потенціалу Характеристика керівника з творчим підходом до виконання посадових обов'язків. Творче вирішення управлінських проблем Психофізіологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості.

10. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний;
- словесні;
- наочні;
- практичні.

11. Форми і методи контролю

Поточний, періодичний і підсумковий (семестровий) контролю, усне опитування, письмові роботи, тести, програмований контроль, залік, екзамен.

12. Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення «Про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» №283 від 29.08.2017 р.

13. Рекомендована література Основна

1. Леськів Г. З., Левків Г. Я., Бліхар М. М., Гобела В. В., Подра О. П., Коваль Г. В. Самоменеджмент : навч. пос. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 280 с.
2. Лугова В. М., Голубев С. М. Основи самоменеджменту та лідерства : навч. пос. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.
3. Самоменеджмент [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 150 с.
4. Сахно О.В., Денисова А.В. Самоменеджмент: навчально-методичний посібник до самостійного вивчення спецкурсу «Тайм-менеджмент» слухачами курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПНЗ. Біла Церква: БІНПО УМО, 2017. 146 с.
5. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Самоменеджмент : навч. пос. Вінниця : ВНТУ, 2021. 170 с.
6. Юринець З.В. Самоменеджмент : навч. посібник / З. В. Юринець, О.В. Макара. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 272 с.

Допоміжна

7. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Самоменеджмент» / Уклад. О. Г. Ратушняк. Вінниця : ВНТУ, 2018. 45 с.
8. Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент і адміністрування (Самоменеджмент)» (для студентів бакалавріату усіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : В. С. Шевченко, Х. І. Калашнікова, А. Б. Мазур. Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2019. 41 с.
9. Немченко Т. Б., Сторожук О. В., Немченко Т. А. Самоменеджмент: Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 073 „Менеджмент”. Кропивницький, ЦНТУ, 2019. 45 с.

10. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г., Подолянчук К. В. Аналіз використання методів тайм-менеджменту сучасною молоддю. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. № 2. С. 68-72.
11. Ратушняк О. Г., Панкова В. Д. Використання методів самоменеджменту для підвищення ефективності роботи менеджера. Матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ. (Вінниця, 27-28 квітня 2020 р.). Вінниця, 2020. URL : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2020/paper/view/9249>.
12. Ратушняк О. Г., Бондарчук А. В. Використання SMART технологій при постановці цілей в управлінні підприємством. Матеріали L науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ. (Вінниця, 10-12 березня 2021 р.) Вінниця, 2021. URL : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/allvntu/index/pages/view/zbirn2021>.
13. Ратушняк О. Г., Кособуцька А. О. Тайм-менеджмент як ефективний інструмент в роботі менеджера. Матеріали L науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ. (Вінниця, 10-12 березня 2021 р.) Вінниця, 2021. URL : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/allvntu/index/pages/view/zbirn2021>.
14. Осташова В. О., Бражник А. С., Сліпокін Ю. С. Стан та перспективи розвитку самоменеджменту управлінського персоналу підприємства. Економічний форум. 2018. № 1. С. 199-205.

Інтернет-ресурси

1. Бізнес-рішення для розвитку підприємств, управління маркетингом і збутом, фінансовий менеджмент, управління персоналом, інформаційні технології управління персоналом, бюджетування. URL: <http://www.kmci.com.ua>
2. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т. п.
3. URL: <http://www.profibook.com.ua>
4. Єдине вікно доступу до освітніх ресурсів. URL: <http://window.edu.ru>
5. Інтернет портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>
6. Інформаційно-пошукова система по підприємствах, фірмах і організаціях, які працюють на ринку України. URL: <http://www.autosystems.com.ua>
7. Корпоративний менеджмент. URL: <https://www.cfin.ru/>
8. Менеджмент. URL: <http://menagement.knutd.com.ua>
9. Нормативні акти у сфері управління. URL: <http://inform.od.ua>
10. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу.
11. URL: <http://tourlib.net/management.htm>
12. Спільнота HR-менеджерів «HR-Portal». URL: <http://hr-portal.ru/>